TUNTURILATU

KEVÄT
1962

4.7.1962

Hyvät tunturilatulaiset lähellä ja kaukaa !

Meitä on jo kovasti paljon, yli 450 jäsentä ja se on hauskaa. Susilaumakin on viime vuosina kasvanut lujasti ja miettimistä kohta on, miten tällaisen tokan eli susielon koossa pitää. Tätä emme nyt tarkoita niin kovin vakavassa mielessä, mutta olisi silti mukava, jos voisimme ylläpitää jonkinlaista "kontaktia" jäsenten keskuudessa. Vaikeatahan se on, hienosti sanottuna jo maantieteellisistä syistä, mutta yritetään.

Puhuaksemme nyt ensin vakavasti, olisi erittäin mieltä lämmittävää ja ylentävää, jos kaikki tunturilatulaiset aina maksaisivat kiltisti jäsenmaksunsa. Niin, kyllähän melkein kaikki sen tekeekin, mutta on niitä kadotettuja lampaitakin. Ja susia. Että ottaisi asian oikein noin niinkuin veroilmoituksen teon, heti kun tililleanokortti postiluukusta tipahtaa. Mekun olemme täällä herenneet niin kovin ankariksi, että poistamme rullistamme ne, joilla on kahden vuoden maksut rästissä. Surullista, mutta niin se on. Ja se siitä.

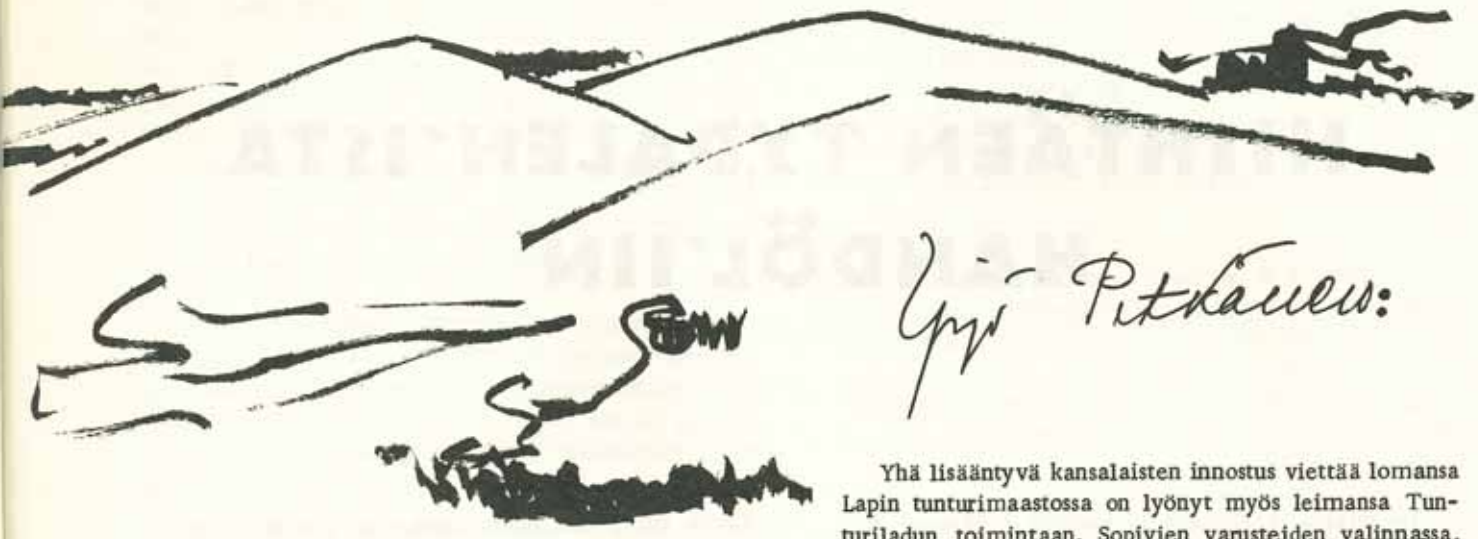
Vaatimaton yrityksemme luoda edellämainittua "kontaktia" on nyt tässä, tämä Tunturiladun lehden ensimmäinen numero. Meillä kyllä täällä toimituksessa sudenkorvat heiluu pelkästä jännityksestä, kun tämän tekeleemme käsistämme päästämme! Tulos on vaatimaton, vaikka suunnitelmat on suuret, kuten usein tässä matoisessa maailmassa on asian laita. Haluaisimme tietysti, että lehtemme olisi mahdollisimman hyvä ja monipuolinen. Sen takia murisemmekin nöyrästi ja pyydämme, että itse lähettäisitte meille omia retkiselostuksianne ja juttujanne ja niihin sopivia kuvia. Olemme kaikkiruokaisia, huumoria ja vakavaa, asiaa ja sen vierestä. Haluamme myös mielellään kuulla rehellistä kritiikkiä ja toivomuksia siitä, mitä haluaisitte lehden sisältävän.

Kohtahan taas on se aika, että rakkaan yhdistyksemme jäsenet hajaantuvat pitkin Lappia kuin riekkoparvi tunthuriin. Kun tulette sieltä, kirjoittakaa ja kertokaa meille mitä painoi se suurin Lapin kala, (jänkäroistoja ei huomioida) minkä todella saitte tämän kesän reissulla! Julistamme epävirallisen kilpailun ja syksyn numerossa ja susivihkiäisissä ilmoitamme voittajien nimet. Palkinnot jaetaan susivihkiäisissä. Haluamme mielellään myös mustaa valkoiselle tästä, tarkoitamme portretin kalasta ja sen viereen se klassillinen tikkuaski. Saatte itsekin tietysti olla kuvassa - jos mahdutte!! Toivotamme kaikille oikein rattoisia reissuja!

Nostamalla olematonta hattuamme kiitämme niitä jaloja ihmisiä, jotka ovat tätä ensiyritystämme olleet tukemassa ja edesauttamassa. Mikäli joku haluaisi keskustella vakavasti kanssamme tästä lehdestä niin tarkemmin asiaa ajateltuamme emme olekaan tavattavissa toimituksessa. Mutta kesäosoitteemme voimme ilmoittaa: se on neljäs kivi vasemmalta sen kolmanneksi suuremman tunthurin toiseksi korkeimman huipun ensimmäisen poropolun keskivaiheilla.

Hauskaa kesää ja iloisiin näke- ja kuulemiin syksyllä !

Toimitus.

Yrjö Pitkäsen:

Yhä lisääntyvä kansalaisten innostus viettää lomansa Lapin tunturimaastossa on lyönyt myös leimansa Tunturiladun toimintaan. Sopivien varusteiden valinnassa, varsinkin ensikertaa tuntureille lähteville, sekä Lapin olosuhteiden oikeassa arvioimisessa on tarvittu jokaisen tunturilatulaisen asiantuntemusta. Ei ole myöskään vähäinen se osuus, jonka Tunturiladun jäsenet ovat joutuneet tekemään eräretkien suunnittelussa ja maastossa suoritetuissa tutkimuksissa sekä sitten näille reiteille pystytettyjen autiotupien ja turvekammien rakentamisessa. Lukemattomat ovat ne eräretket, joita tunturilatulaiset ovat tehneet ja johtaneet niin talvella kuin kesälläkin Lapin erämaihin. Näillä retkillä yhteisesti koetut elämykset ja voitetut vaikeudet on se voimakas side, joka liittää tunturilatulaiset kiinteästi toisiinsa, sisariksi ja veljiksi. Näillä retkillä on myös opittu aina uutta ja kokeiltu uusia erämiestaitoja, täällä on myös opittu tuntemaan ja rakastamaan luontoa, mikä juuri Lapin tuntureilla avautuu eteemme mahtavana ja suuripiirteisenä. Tällaisilta retkiltä palannut tuntee virkistyneensä sekä voimistuneensa niin fyysisesti kuin henkisestikin, hän on saanut tervetulleen vaihtelun usein hyvinkin yksitoikkoiselle arkiselle työlleen. Juuri tässä tahtovat tunturilatulaiset olla avuksi lähimmäisilleen ja tätä tarkoittaa ja siihen myös pyrkii koko Tunturiladun toiminta. Niitä toimintamuotoja ja niitä keinoja, joita tämän päämäärän saavuttamiseksi käytetään, olisi aina keksittävä uusia, kehitettävä ja pidettävä ajan vaatimusten tasalla sekä ennenkaikkea saatava ne jäsenten tietoon. Samoin olisi myöskin jäsenten eri puolilla Lappia saamat kokemukset ja tiedot saatava toisten latulaisten käytettäviksi ja kokeiltaviksi. Tällaiseksi yhdyssiteeksi jäsenten välillä on Tunturiladun johtokunta nyt päättänyt ryhtyä julkaisemaan omaa vaatimatonta lehteä "Tunturilatu", jonka välityksellä johtokunta toivoo saatavan yhä kiinteämmän yhteyden jäsenten keskuudessa. Oma lehti tuntuu sitäkin tarpeellisemmalta, koska Tunturiladun jäsenet ovat jakautuneet ympäri Suomen ja enemmän kuin puolet asuu muualla kuin Helsingissä.

Omasta puolestani toivotan lehdelle menestystä ja toivon, että jäsenet suhtautuvat siihen myötämielisesti sen monista puutteista ja vaatimattomasta ulkoasusta huolimatta. Kehittäköön tämä lehti omalta osaltaan retkeilyä Lapissa sekä kaikkia siihen liittyviä tietoja ja taitoja, tulkoon tämän välityksellä Lapin luonto ja sen kansa yhä läheisemmäksi retkeilijöille ja kasvattakoon se myös lukijoissaan oikeata tunturihenkeä, reipasta ja peräänantamatonta eräretkeilijän mieltä sekä kunnioitusta mahtavia tuntureita kohtaan.

tultiin Aas'iin. Meitä vastassa oli rouva Helga Aunemo, jonka taloon meille oli järjestetty majoitus. Hän otti meidät sydämellisesti vastaan ja ohjasi yläkertaan, missä meille oli varattu huoneet. Meille oli myös luvattu jotain pientä iltapalaa. Mutta tultuamme alas saliin odottikin meitä pitkä juhlapöytä palavine kynttilöineen! Kolmea ruokalajia meille tarjottiin, kaunis tinavati toisensa jälkeen kannettiin pöytään. Söimme ja ihmettelimme. Päivällisen jälkeen tarjottiin kahvit "peisestuen'issä", kodikkaassa huoneessa avotakan edessä. Koko talossa oli vanhan, hienostuneen talonpoikaiskulttuurin leima vuosisatojen takaa.

Aamulla oli sakea lumipyry. Syötyämme vankan aamiaisen ja täytettyämme termospullomme rupesimme suksiamme voitelemaan ja valmistautumaan lähtöön. Ystävällinen emäntämme saattoi meidät pihalle ja toivotti onnea matkalle. Ja niin "karoliinien" raito lähti taipaleelle.

Edessä oli runsaat 25 km. Hiihdimme puolisen kilometriä maantietä aluksi. Talot harvenivat ja maasto nousi tasaisesti. Nousua riittäisikin melkein kuutisen kilometriä, 350 m korkeutta jakautuneena näille alkukilometreille. Viimeisen talon kohdalla kuljimme veräjän läpi. Harmaassa portinpylväässä oli pieni taulu. Luimme, että tästä alkoi karoliinien pitkä ja kohtalokas vaellus Handöl'iin vuodenvaihteessa 1718-1719. Hiljaisina seisoimme siinä hetken. Lumihiutaleet laskeutuivat pehmeästi maahan harmaalta taivaalta.

Hiihdimme verkkaisesti kauniin, lumivalkoisen kuusimetsän läpi, nousimme koko ajan loivasti maaston kumpuilua ja mutkittelua seuraten. Lumisade hukutti ja vaimensi kaikki äänet, aavemaisen hiljaa raitomme lipui eteenpäin, jättäen jälkeensä syvän vaon lumeen. Puolen päivän aikaan oli meidän pakko pysähtyä ja tehdä nuotio. Lumi oli pitkän aikaa tarttunut aivan toivottomasti suksiin. Oltiin raaputeltu ja joku oli yrittänyt uutta voidettakin. Heitimme reput selästä suuren kuusen alle ja teimme tulen. Pyry oli heikentynyt ja aika ajoin pilkisti kalpea aurinkokin esille.

Lähdettiin jälleen liikkeelle. Metsä harveni, kuusi jäi taaksemme ja kaunis tunturikoivikko levittäytyi tunturin ylärinteille. Viimeinen nousu vei meidät paljakalle. Meno oli hiukan helpompaa, mutta joka tauolla oli silti raapittava lunta suksenpohjista. Luottamus voiteisiin alkoi horjua. Tämä oli kummallinen lumi. Pakkasta ilmassa ja lumi kuin nuoskaa. Tämän jouduimme muuten toteamaan melkein Ruotsin tunturelle saakka. Lopulta tajusimme, että Atlanti vaikuttaa Norjan puolella voimakkaasti lumen kosteuspitoisuuteen.

Maisemat avartuivat eteemme. Tunturihuippuja nousi toinen toisensa takaa taivaanrannalle, johtavan valkoisina ja ylimielisen koskemattomina. Lumikiitäjän meille päivää aikaisemmin tekemät jäljet, jotka alhaalla metsässä tuskin olivat olleet näkyvissä vuorokauden jatkuneen lumen tulon jälkeen, häipyivät täällä ylhäällä kokonaan. Äänettömänä ja autiona levittäytyi tunturiylänkö edessämme. Oikealla kohosi Öjfjellet'in pyöreälakiset huiput ja kauempana häämöttivät Ruotsin terävämmät tunturit. Rupesimme nyt seuraamaan puhelinlinjaa, joka veisi suoraan Storerikvolden'iin. Se oli ensimmäisen päivän päämäärämme. Aurinko paistoi melko kirkkaalta taivaalta, suksi luisti vähän paremmin ja aamupäivän nousussa hankittu väsymys hävisi tunturituuleen. Lunta oli täälläkin paljon. Jossain notkopaikassa näkyi ehkä puolisen metriä puhelinpylväistä. Sellaisissa paikoissa tarttui myös lumi jälleen pohjiin. Yritettiin noitua uusilla voiteilla ja joku totesi, että hän luottaa kyllä nyt parhaiten Kauhavan teräkseen, elikkä puukkoonsa. Ja niin taisimme tehdä kaikki lopuksi.

Kuljimme paljakkaa ehkä n. 6-7 km ja koivua näkyi taas laaksoissa molemmin puolin. Oikealle erkani toinen puhelinlinja, joka vei alas Essandsjöenjärvelle. Oltiin tehty taivalta yli kahdeksan tuntia ja väsymys alkoi painaa jokaisen jaloissa. Eihän kilometrejä ollut kertynyt kovinkaan paljon, mutta raskas nousu syvässä lumessa ja nuoskakelillä oli moninkertaistanut ponnistukset. Ruvettiin nousemaan Garkleppen'in sivua ylöspäin. Puhelinlinja jäi alapuolelle, täällä ylempänä oli keli parempi. Taivas oli taas vetäytynyt tasaiseen pilviverhoon ja jäätävän kylmä tuuli ajoi lunta alas pitkin tunturirinnettä, ryöpytteli sitä silmillemme. Ei tehnyt mieli turhaan pysähtyä, jatkoimme tasaista vauhtia eteenpäin. Alhaalla oikealla oli Essandsjöen. Pysähdyimme hengittämään ennen laskua sen jäälle.

- Garkleppen on ollut armoton tunturi! Tänne karoliinit tulivat ensimmäisen päivän iltana. Tunturin rinteillä ulvoi lumimyrsky, pakkanen oli kova. Näille rinteille kuolemanväsyneet ja pakkasen kangistamat miehet vaipuivat lumeen, tänne paljakalle, tuonne koivikkoon ja järven jäälle. Kaksikymmentä vuotta sitten saksalainen alppijääkärikomppania löysi määränpäänsä Garkleppen'in valkoisilta rinteiltä. Nääntyivät lumimyrskyyn ja pakkaseen. Vuosi sitten oli norjalainen retkikunta yrittänyt hiihtää juuri tästä ja lumimyrsky oli käännyttänyt heidät takaisin. Ei ollut Garkleppen suosiollinen omille maanmiehilleenkään. Nyt se tyytyi peloittamaan meitä pieksemällä teräviä lumiryöppyjä kasvoillemme ja uuvuttamaan jalkojamme. -

Hiljaisina laskeuduimme alas koivikkoon ja järven jäälle. Siellä oli keli olematon. Hiihto vajaan kilometrin levyisen lahden yli tuntui loppumattomalta. Hiihdosta ei oikeastaan voinut puhua, taisimme kaikki kävellä eteenpäin, suuret lumipaakut suksenpohjissa. Nousimme vastapäisen rannan harvaan koivikkoon. Täällä häämöttivät taas lumikiitäjän tekemät jäljet puitten välissä. Ne veivätkin suoraan majalle. Siitä näkyi aluksi vain katto ja savupiippu. Itse maja olikin melkein kokonaan lumeen hautautunut, olihan täällä satanut lunta neljätoista vuorokautta yhteen menoon, kuulimme! Maja on norjalainen "turisthytte", Trondheims Turistforening'in omistama ja auki vain kesällä heinä- ja elokuun. Mutta nyt se oli meitä varten auki ja lämpöisenä ja kodikkaana se meidät vastaanotti. Tämän tunturialueen "opsyningsmann", sanoisiko hoitaja, eräs Norjan lappalainen, Brandfjell oli äitinsä kanssa tullut vuorokautta aikaisemmin tänne. Rouva Brandfjell kertoikin nauraen, että kun lumikiitäjällä

- Jo kesällä 1718 on ruotsalaisia joukkoja kerääntynyt Jämtland'iin. Mutta vasta elokuussa tulevat suomalaiset Armfelt'in johdolla. Puhe ja hälinä Duved'in linnakkeessa hiljenee, kaikkien katseet kääntyvät tielle päin. Sieltä he tulevat, kantaen Suomen kuluneita sotastandaareja, rauhalliset, sitkeät suomalaiset, kotimaan sodassa raudankoviksi karaistuneet. Marssien ovat kotimaastaan tulleet. Nuorin heistä on vain yksitoistavuotias. Hän selviytyy koko sotaretkestä hengissä.

Elokuun 15 päivänä 1718 aamun sarastaessa aloittaa Armfelt'in armeija marssin Norjaan. Marssin yli tuntureiden, soiden ja jokien, erämaan ja tiettömien metsien läpi. Heitä on vähän alle kymmenentuhatta miestä, joita vain pieni osa kulkee ratsastaen. Mukana kulkee myös raskaat kuormastot huoltoa varten, tykit ja ammukset. Trondheim pitää vallata, se on Kaarle XII käsky.

Sitä ei vallattu. Joulukuussa odottavat joukot kaupungin ulkopuolella Nid-joen jäätymistä. Vaerdalen'in ja Levanger'in kautta ovat kuukausia marssineet eteenpäin, vetäytyneet jälleen takaisin, kärsineet nälkää ja sairautta. Melkein puolella on armeija vähentynyt. Talvi tekee tuloaan. Armfelt saa viestin etelästä, kuningas on kuollut 30 marraskuuta Etelä-Norjassa. Norjalaiset hiihtopartiot hätistelevät yhä enemmän joukkoja. Ja niin Armfelt päättää vetää joukkonsa takaisin Ruotsin puolelle ennen talven tuloa.

Jouluaattona leiriytyvät karoliinit Holtaalen'iin. Vanhan sauvakirkon edustalla palaa suuri nuotio ja pienempiä leiritulia näkyy lukemattomia pitkin Gaul-laakson metsäisiä rinteitä. Jouluaamuna pidetään jumalanpalvelus ja sen jälkeen lähtee armeija liikkeelle. Toivorikkaana ja luottavaisena, vaikka nyt peräännytäänkin. Kuninkaan puolesta, joskus vielä saavat viedä hänen aseensa voittoon! Armeija ei tiedä, että kuningas on kuollut.

Holtaalen'ista Tydalen'iin on n. 25 kilometriä. Mutta Armfelt'in tie kulkee Bukhammartunturin yli ja alkavan talven kouriin jää jo tänne parisataa miestä.

Uudenvuodenaattona ovat joukot kokoontuneet Tydalen'iin, Aas'iin. Yritetään kylän pienistä taloista saada leipää sotilaille. Mutta talonpojat ovat lähteneet pakoon karjamajoihinsa tunturiin ja vieneet mahdollisimman paljon ruokatavaroita mukanaan. Nälänhätä joukoissa uhkaa. Pakkanen kiristyy. Handöl'iin on lähes kahdeksan peninkulmaa.

Aamuhämärissä pidetään viimeinen jumalanpalvelus. Sydäntalven vihreä taivas vaalenee hitaasti metsänreunan takaa, pakkanen paukkuu. Joukot järjestäytyvät neliriveihin. Monella on vain ohut univormutakki yläruumiinsa verhona, monella vain paljaat jalat rikkinäisissä, tuohipohjaisissa jalkineissaan. Heitä on Tydalen'issa marssin alkaessa n. 5 500 miestä, näistä on n. 3 600 suomalaista, mukanaan toistatuhatta hevosta, kuormastoa ja neljä tykkiä. Heidän on päästävä Ruotsin puolelle. Östby'stä otetaan norjalainen talonpoika mukaan oppaaksi. Puolenpäivän aikaan tummenee taivas lännessä, Fingen-tunturin takaa nousee mustia pilviä. Tuulessa on uhkaava humina. Muutama hetki myöhemmin riehuu tunturissa ulvova lumimyrsky. Etummaiset joukot ovat Svensklaegertjern'in kohdalla, loput vielä alhaalla metsänrajassa.

Lyhyt talvipäivä hämärtää jo kahden aikaan. Öjtunturin pohjoispuolella on myrsky ehtinyt koota suuria kinoksia. Miehiä ja hevosia hukkuu lumeen. Paleltuneista käsistä putoavat aseet. Illalla leiriytyy suurin osa Garkleppen'in rinteille, Sankaa-laaksoon ja Essandjärven pohjoisrannalle. Yritetään polttaa kaikkea, mikä vain palaa, rekiä, satuloita, kivääripiriä.

Aamun sarastaessa rummut kutsuvat joukot liikkeelle. Monta sataa miestä on kuollut yön aikana, jäätyneet ja hautautuneet lumeen. Lumimyrsky jatkuu helliittämättömänä. Armfelt ei ole varma suunnasta. Norjalainen opas on kuollut yöllä. Kuolonmarssin toisena iltana ovat karoliinit ehtineet Rangla- ja Enajokien varsille ja rajatunturin, Enlivola'n koillispuolelle. Edellisen yön kauhunäytelmät toistuvat. Satoja miehiä harhailee eksyksissä pääjoukoista tunturissa.

Aamulla jaetaan elossa olevat kahteen osaan. Karoliinit hakkaavat Enajoen jäähän reiän ja näkevät minnepäin joki virtaa, Handöl'iin. Viimeinen tykki jää lumeen hautautuneena tänne. Osa joukoista seuraa Enajokea Rundhögen'in ohi, toinen osasto löytää lopulta kapean Handölalaakson. Ensimmäiset tulevat Handöl'iin saman päivän iltana, loput raahautuvat viimeisillä voimillaan sinne neljäntenä päivänä.

Yli kaksikymmentä vuotta myöhemmin löytyy vielä Öjtunturista Enajoen laaksoon saakka tunturirinteiltä vaalenneita ihmisen- ja hevosenluita. Tunturikukat koristavat yli kolmentuhannen karoliinin viimeistä leposijaa. -

Termospulloissa oli vielä kahvia ja joimme sitä ensi töiksemme. Kohta muukin porukka pyryn alasajamana tuli kämpälle. Oli Poromies juuri ennen koivikkoa tehnyt perusteellista tuttavuutta tunturilumen kanssa, kuulimme. Onneksi ei ollut mitään vahinkoa sattunut.

Illalla pidettiin muonainventeeraus. Jokainen antoi mitä jäljellä oli repuissa. Keittiössä oli hella vielä täydessä talviunessa, mutta suostui lopulta joten kuten vetämään. Ja niin voitiin vihdoin kantaa illallinen kämppään. Taisi meillä olla peräti neljä ruokalajia!

Puhelimemme soi kahdestikin. Herra Haave soitti Trondheim'ista ja tiedusteli miten retkemme oli mennyt. Myös herra Moen Adresseavisen'ista halusi jälleen väliaikatietoja. Hän oli soittanut jo ensimmäisenä iltana Storerikvolden'iin. Taas kerran totesimme norjalaisten suuren ystävällisyyden ja huolenpidon meistä. Kävimme illalla hotellissa kortteja ostamassa, kuten kunnon turistityyliin kuuluu. Tuntuikin jo jollakin lailla kuin olisivat tunturi ja erämaa jääneet taakse, kohta olisimme taas "sivistyksen" tuntumassa. Hotellissa ollessamme soitti sinne Östersund'ista ruotsalainen Länstidningen-niminen lehti ja pyysi lupaa kirjoittaa retkestämme. Kuulimme myös, että rovasti Hallencreutz tulisi ottamaan meidät vastaan Handöl'issä seuraavana päivänä klo 10.30 ja aikaa hänellä olisi vain tunninverran, joten porukka kiipesi kämppään tultuaan yöpuulle, aamulla olisi herätys jo viideltä.

Sillä kellonlyömällä oltiin jo seuraavana aamuna pystyssä. Taisi joku jo iltayöstä unissaan harjoitella lähtöä, koska pimeässä kuului kovalla äänellä yks' kantaan lausuttuna: No! selvästi ja ytimekkäästi! Illalla termodpulloihin kaadetusta kahvista juotiin puolet ja niin suoriuduttiin suksille kello 6.00. Ei tainnut kukaan hotellista nähdä kun "karoliinien" rivi valui aamuhämärän sakeassa lumipyryssä koivikkoon. Noustiin laakson vasemmanpuoleista sivua ylös jonkun matkaa ja kauniissa tunturikoivikossa tehtiin taas latua umpihangessa. Lumimyrsky oli yön aikana yltynyt ja pieksi sivulla päin lunta vinkuvina puuskina silmillemme. Tuolla ylhäällä tunturissa einyt mielellään olisi. Siellä tuskin pystyssä pysyisi kun meillä täälläkin oli avoimilla paikoilla täysi työ eteenpäin ponnistelemisessa. Muistuivat mieleen ne oikeat karoliinit. Monta kertaa kovemmassa pakkasessa ja myrskyssä, tunturin armoilla talviyön pimeässä he olivat olleet. Ei vilkkunut mitään majakkaa silloin tuntureiden huipuilla, ei ollut viitoitusta mitä seurata. Vain valkoinen, jäätävä kuolema kaikkialla. On pidetty suurena ihmeena, että ylipäänsä yksikään karoliini selvisi hengissä kuolonmarssista.

Tuli taas kuusikin vastaan, ensin harvassa siellä täällä, kuin eksyksissä tunturikoivikossa, mutta pian yhä tihenevänä metsänä. Pysähdyimme juomaan loput kahvit termospulloistamme ja huomasimme, että tulisimme hyvissä ajoin Handöl'iin. Jäisi ainakin pari tuntia aikaa. Laakso edessämme laajeni. Lumimyrsky oli hellittänyt pahimman otteensa ja saatoimme eroittaa ensimmäisen talon. Hiihdimme viimeisen kilometrin metsän läpi vievää ajotietä. Viimeinen hiihtoetappi oli tehty. Se oli ollut noin neljätoista kilometriä ja olimme hiihtäneet sen kahdessa ja puolessa tunnissa.

Pienestä Handöl'in kylästä keksimme mäenrinteessä "pensionatin", täysihoitolan ja sinne suunnistimme. Saimme sieltä tilata kahvit ja maitoa ja aika kului mukavasti. Vähän ennen puolta yhtätoista kokoonnuimme sitten vanhan kappelin eteen. Rovasti Hallencreutz tulikin siinä samassa ja tervehti meitä sydämellisesti. Siirryttiin sisään kappeliin. Istuuduimme vanhoihin penkkeihin, niitä oli ehkä 6-7 riviä. Tuntui kuin siinä monta sataa vuotta vanhassa, koruttomassa huoneessa vielä viipyi jotain, mikä puhui meille,myöhäisen ajan lapsille. Kuin lumottuina kuuntelimme rovasti Hallencreutz'in elävää esitelmää karoliinien sotaretkestä ja lopullisesta tuhosta. Hän tunsi jokaisen vaiheen tästä murhenäytelmästä. Silmiemme eteen nousi karoliinien armeija. Me näimme heidät Östby'ssä kokoontuneina viimeiseen kenttähartauteen. He lauloivat "Jumala ompi linnamme", pakkashuurteisen talviaamun hämärässä. Ja me näimme heidän lohduttomat rivistönsä ponnistelemassa eteenpäin tunturin lumimyrskyssä. Niistä kahdestatuhannesta, jotka tänne Handöl'iin selvisivät, oli monelta jalat ja kädet paleltuneet. Jäseniä katkottiin kirveellä poikki. Monet suuret tynnyrit täyttyivät.

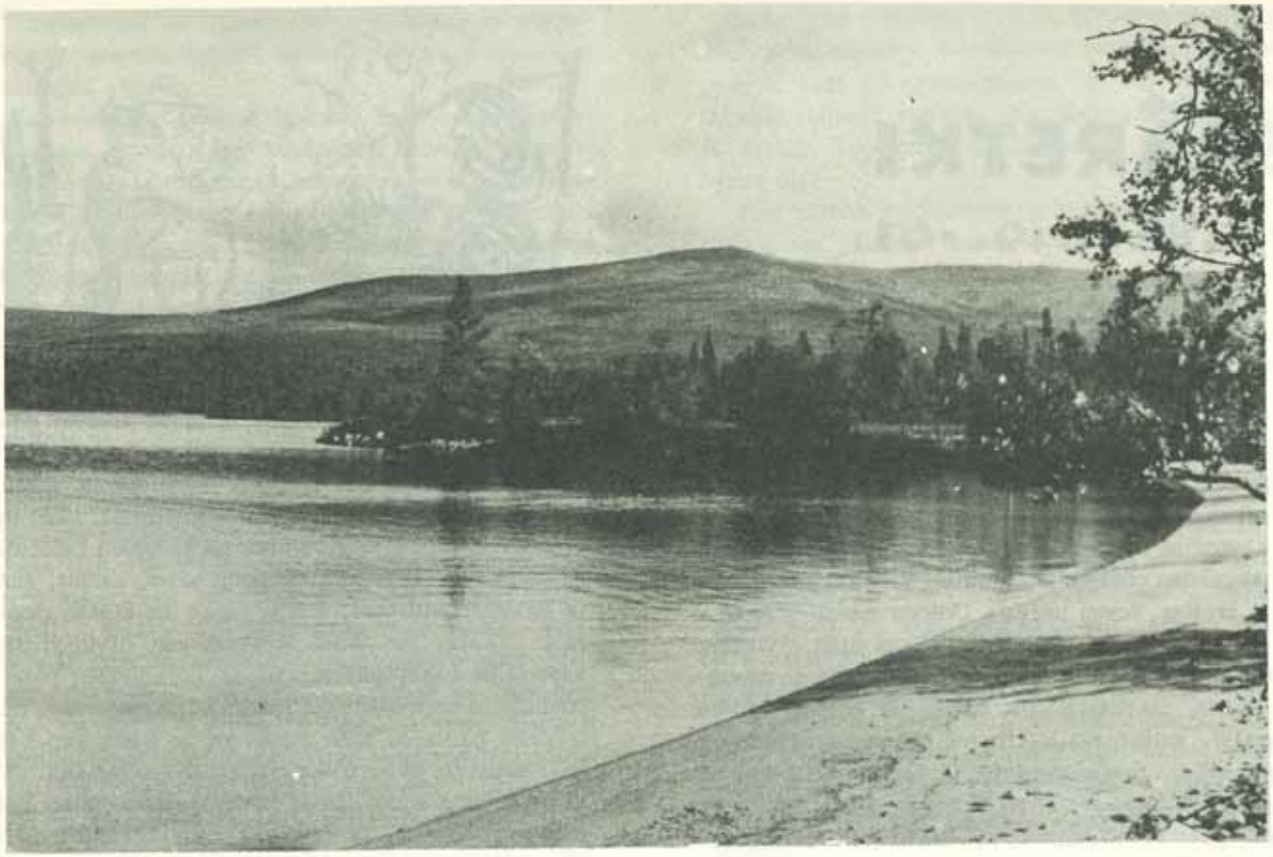
Rovasti Hallencreutz näytti meille kappelin seinällä olevan liuskakiven. Se oli löytnyt lähellä olevan talon maasta, 1,5 metrin syvyydestä. Siihen on kaiverrettu: "Tähän haudattiin 600 Armfeltin karoliinia 1719." Monta sataa menehtyi kuolonmarssin jälkeen, täällä ja Duved'issa.

Olimme hetkeksi ajatuksissamme siirtyneet yli 240 vuotta taaksepäin. Lauloimme "Jumala ompi linnamme". Seisoimme siinä pienessä, hirsiseinäisessä kappelissa. Ikkunasta siivilöityi kalpea auringonvalo. Sen säteet hyväilivät matalan alttarireunuksen harmaata, kulunutta puuta. Lauloimme hyvin hartaasti vanhan sotavirren.

Hiihtäen olimme seuranneet karoliinien jälkiä.

x x x x x x

Handöl'istä menimme autoilla lähellä olevalle Enafoss'in rautatieasemalle ja sieltä junalla Åre'en, minne rovasti Hallencreutz oli järjestänyt meille majoituksen. Olisi kai voinut olla vaikeuksia sopivan kortteerin löytämisessä, sillä Åre'ssa oli näinä päivinä kansainväliset pujottelukilpailut. Jostain kummallisesta syystä meitä kovasti tuijotettiin marssiessamme reput selässä ja sukset olalla pitkin Åre'n "pääkatua"! Olisikohan syy ollut siinä, että siellä ei varmasti oltu paljon reppuja nähty, mutta sitä enemmän loistoautoja ja viimeisintä hiihtomuotia. Meille oli myös Jämtlands Turistförening'enin puolesta järjestynyt vapaalippuja vuoristo- ja köysiratoihin, niitä saimme käyttää molempina päivinä, sekä samalla katsella kilpailuja. Ilmat olivat mitä loistavimmat. Kävimme köysiradalla ja myös jalan kiipeillen Mörvikshummeln'n päällä. Siellä olevassa kahvilassa joimme kahvit ja katselimme hiihtäjien ja turistien kirjavaa laumaa. Muutamat meistä kokeilivat myös suksien luistoa pujottelumäen rinteissä.

TUNTURI

Äänetön on tunturi
ikuisesti vaikenee
sen kivettynyt katse vain vaeltajaa seuraa
- kiiltää häntä vastaan suonsilmä jängällä
jokien hopeanauhapinnassa
välkehtii auringonkimallus tanssien
kuin kauan sitten vaiennut nauru

Ääretön on tunturi
loputtomaan sineen
tai rajattoman usvan syleilyyn
häipyvät sen ääriviivat
silmäsi turhaan etsi
sen alkua ja loppua
kirkkaassa auringossa kylpi tunturi
ja niin lähellä olevaksi luulit
ja loputonta aapaa kuljit
kivirakkaa ponnistelit
- vain ilkkuen tunturi seisoi
yhä taivaanrannalla
saavuttamattomissasi

Voimakas on tunturi
harmaan kiveliön louhikoista
kuolleiden rinteiden kesälumilta
vaivaiskoivun sitkeästä itsepäisyydestä
ja hennon kellokukan värisevästä kauneudesta
uhkuu elämisen voimaa
sinua suurempaa
josta tietämättömänä matkaan lähdit
ylimielisesti polkua astelit
sillä mitä onkaan tunturi ihmisen viisauteen
ja tietoihin verrattuna

Armoton on tunturi
kukkivilla niityillä
ja purojen hopeasoitolla
luoksesi sinut kutsui
mutta - harmaa murku kietoikin ympärillesi
pehmeän aavemaiset lonkeronsa
sieluasi ahdistellen
askeleitasi harhaan johti
terävä pajuviidakko repi kätesi verelle
koskien kuohut tasapainoasi horjutti
huippujen kylmä tuuli
ohimoittesi hien jäätti
petetyksi itsesi tunsit
julma ja kova oli tunturi

Ihmeellinen ja suuri on tunturi
ammoisten aikojen tarun ja taian
vaistosit ohikiitävinä siivenlyönteinä
ja niin kärsimyksistäsi kiteytyi jotain
kirkkaana kuin tunturipuron vesi
kasvoi tietämättäsi itseäsi suuremmaksi
sen mitä omaksi viisaudeksi luulit
hukkui auringon valoon
kuoli kuin hiukkanen tunturin varjoon
ja hiljentyneenä
nuotiosi liekkiä virittäessä
näin tunturin ja - itsesi
ja sielustasi nousi jotain
mitä et omistavasi tiennyt
nöyryys ja kiitollisuus
- sellainen on tunturi

Vaeltaja

Mutkallinen on Tenon väylä. Tarkkana ja varmakätisenä postinkuljettaja venettä ohjasi ryöppyävien kivikkojen välistä.

Saavuimme Levajoen suuhun, matkamme päätepisteeseen. Norjalainen Mickelsson toivotti tervetulleiksi kysyessämme lupaa nousta maihin hänen rannoillaan. Ivalon Osuuskaupan hoitaja oli myös lomalla Mickelsson'in luona. Tämä lupsakka setä oli oikea kalajuttujen kertoja. Suuria olivat lohet olleet, mitä Tenosta edellisenä päivänä oli saatu. Oli 16 kg veneen pohjalla kellinyt! Tarkoituksemme oli viedä teltamme läheisen järven rantaan, mutta isäntä kehoitti pystyttämään pihanurmelle, niin heilläkin olisi naapureita!

30.8. valkeni pilvellevenä ja sateisena. Ruokailtuamme oli päätöksemme: Rastigais-tunturilla käynti. Klo 10.00 aloitimme matkan teon. Saimme venekyydin talosta joen yli. Ilma oli jonkun verran seestynyt. Alku näytti lupaavalta. Gunu oletti meidän tarvitsevan noin 8 tuntia, maasto oli kohtalaisen hyvä kulkea. Kirkkaalla ilmalla on mahdollisuus Rastigais-huipulta nähdä Jäämerelle. Kevyt oli liikkua, mukana ei ollut kuin kuiva muona ja kahvipannu. Pave ja Gunu kiristivät tahtia. Jäljestä tuleville hihkaisu, että nyt meitä viedään! Näköyhteys oli sentään koko ajan toisiin. Irtokivet vaativat kiivetessä varovaisuutta. Etelän ilmansuunta alkoi työntää alhaalla kiitäviä pilviä, joten kohta olimme pilvimassojen sisällä. Pave ja Gunu ensiksi ehtineinä tähyilivät ympärilleen. Löysimme huippumerkin ja sieltä löytyi vieraskirja, johon kirjoitimme nimemme. Tuuli puhalsi lujaa huipulla. Aloimme kiireen vilkkaa paluumatkan. Toiset nousivat huipulle toisesta suunnasta, heille ilmoitimme menevämme kahvinkeittopaikalle. Jenistä olimme vähän epävarmoja, tyttöhän oli ensi kertaa tällaisella matkalla.

Puutonta oli seutu, mutta kahvit saimme keitettyä. Aloimme odottaa toisia. Meni tunti. Pave lähti tiedustelemaan, ohihan ne eivät ole voineet mennä. Tuli lujaa takaisin, Jeni oli saanut jonkinlaisia kouristuksia matkalla ylös. Pave nappasi kahvipannun ja muonat mukaansa ja lähti viemään heille. Gunu tuli perässä sammutettuaan nuotion.

Hiljainen oli kulkue paluumatkalla. Jeni oli kalpea ja huonovointinen. Syy selvisi: oli kuumissaan juonut liikaa jääkylmää purovettä. Ei ollut keho siihen tottunut. Tytöt pääsivät sisämajoitukseen ja illan kuluessa oli Jeni jo kunnossa. Seuraavana päivänä isäntäväki vei meidät Tenon yli veneellä. Illalla tulimme Vartosjärven rantaan.

Kolmannen päivän aamuna oli Pave kovin harvasanainen. Ja noin 2 km kuljettuamme sanoi hän äkkiä, että nyt on matka hänen kohdaltaan loppu. Selkävika, mikä aikaisemmin kotona oli pitänyt miehen sängyssä, oli jälleen iskenyt. Sen tiesi Pave ja muutkin, että 35 kg:n repun kanssa ei silloin Lappia taivalleta. Tunturisuden kolmas käsky tuli mieleen: "Älä koskaan yliarvioi kykyjäsi". Vähän aikaisemmin olimme ylittäneet n.s. ratsupolun ja sen varteen toivoi Pave pääsevänsä ja sitä pitkin Tenon rantaan. Repustansa jakoi Pave muonaa meille muille. Päätimme, että Pauli lähtee Paven mukana ainakin ratsupolulle asti. Paulin repun kohdalle rakensimme näkyvän merkin, että paluumatkalla reppunsa löytää.

Jatkoimme hiljaisina matkaa. Ylitettyämme Niljoen sivuhaaran tulimme kohtalaiseen puualueeseen. Laavu pystyyn vain ja ruoanlaittoon. Samassa tulikin Pauli takaisin reipasta vauhtia. Hän lähti illan suussa kalaan ja saaliin kypsensimme hiilloksella tinapaperissa ja hyvää oli!

Pari päivää myöhemmin ylitimme Niljoen ja kuljimme sen jälkeen Maunajoenvartta ylös. Sää, joka koko päivän oli ollut aurinkoinen, muuttui äkkiä. Alkoi tulla lunta. Syksyn ensimmäinen pyry, 3.9. Kymmenisen minuuttia tuli lunta sakeana, sen jälkeen taivas kirkastui. Tunnin kuluttua oli lumi sulanut, mutta Norjan huiput jäivät valkoisiksi.

Aamu oli viileä mutta aurinkoinen. Akukammi oli tavoitteena. Pauli oli kaksi vuotta sitten ollut mukana kammia rakentamassa. Kuljimme vähän matkaa pienen puron vartta ja saimme kammin näkyviin. Vähän rähjäisen näköinen oli ympäristö. Sisällä siivottiin myös ja kiehautettiin sitten hyvät korppukahvit. Hyvin oli kammi säilynyt, vain muutamia ylimääräisiä aukkoja oli ikkunoiden kohdalla. Ne korjattiin.

Luomusjärvi oli seuraava tavoite. Se oli suuri järvi, hiekkaharju jakaa sen tavallaan kahtia. Otimme suunnan järven itäpäähän. Pauli yritti kalaa, mutta ei saanut. Kuljimme järven pohjoisrantaa tavoitteenamme järven keskivaiheilla oleva niemeke ja siinä olevat majat.

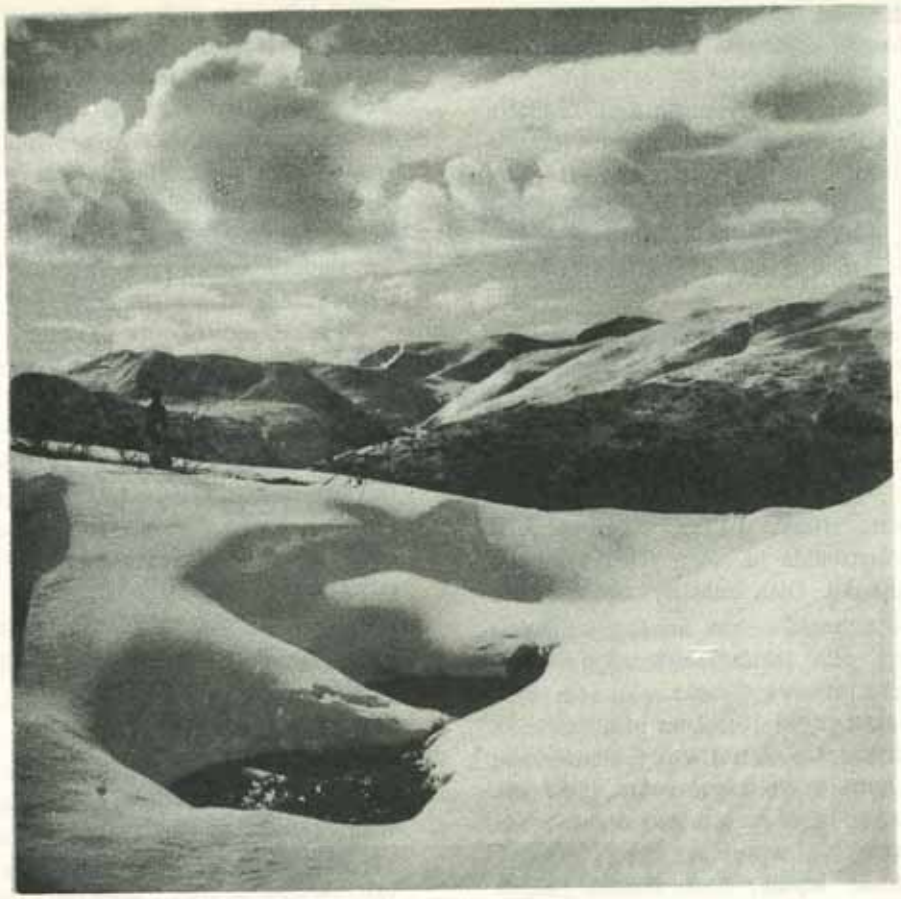
Pihamaalla tapasimme kaksi miestä, toinen Lapin puvussa. Tiedustelimme, saisimmeko yöpyä toisessa majassa ja lupa annettiin. Lappalainen tuli aamuvarhaisella tiedustelemaan, haluammeko kaloja. Saimme muutaman kilon kaloja ja siitä hyvän kalakeiton.

Aamu valkeni pilvisenä. Tarkoituksemme oli Luomusjärven rannasta siirtyä lähemmäksi Karigasniemen tietä. Lappalainen, joka muuten oli laajaa Kittien sukua, tarjosi taas kalaa ja otimme ilomielin vastaan. Muonat rupesivat olemaan vähissä jo. Kitti lupasi myös veneellä viedä järven yli.

Kiipeämällä jyrkkää rinnettä tavoitimme polun. Järven länsipäähän päästyämme näkyi, että ihmisten ilmoille tullaan, koska oli pulloa ja purkkia, polkupyöriä ja mopo. Kalassa varmaan olivat pyörien omistajat. Päätimme ilta-autossa lähteä Inariin. Olimme vähän metsistyneen näköisiä, etenkin Gunu. Kahden viikon parta, savut ja noet naamassa. Retkeilymajalle sijoittui ryhmämme. Majalla odotti Paven jättämä kirje, missä hän sanoi siirtyvänsä vähän etelämmäksi, Sodankylän seuduille. Gunu sai kehoituksen Turkuun saavuttuaan käydä Paven kotona kehoittamassa kotiväkeä oikeaan elämänrytmiin ja siirtämään huonekalut myös entisiin paikkoihin, ne kun kuitenkin on heti Paven painettua oven kiinni siirretty!

Ylösnousu oli aikainen. Auton piti tulla 3.45. Odotimme puolisen tuntia. Ei tullut autoa. Pauli otti selvän asiasta - vuorot on lopetettu! Ei muu neuvoksi kuin taksi ja taipaleelle! Ehdimme juuri ennen koneen lähtöä Ivalon lentokentälle, nousu yläilmoihin ja suuntana oli Rovaniemi. Siellä oli 15 minuutin pysähdys ja jälleen kohosivat sinivalkoiset siivet. Oulussa ruokailimme, junan lähtöön oli pari tuntia. Kahden viikon sanomalehdet oli lukematta. Pauli suoritti jo Oulussa osan lehtiostoista, mutta Ylivieska oli paremmin varustettu vanhoilla lehdillä.

Jatko seur. sivulla

YKSIN TUNTURISSA

Minulla on tuuli vastassa. Se lyö rintaani, haluaa kaataa minut nurin. Lumi piiskaa kasvojani. Ympärilläni on vain valkoista, edessäni, sivuillani, koko maailma on valkoinen...

Tunturin lumimyrskyllä on sielu. Ja sillä on oma tapansa lannistaa ihmistä. Se kylvää pienen ahdistuksen ja pelon siemenen, joka kasvaa ja kasvaa, voimistuu ihmisen omasta tahdosta riippumatta. Lumimyrskyssä jotain niin valtavaa, jotain kammottavan loputonta, aina ja aina vaan lunta riittää, niinkuin tämä voima olisi ehtymätön.

En ole varma siitä missä nyt olen. Viimeinen silmämerkki oli ollut pitkä tunturiselänne, jonka huipulla näkyi mustaa, paljasta kalliota. Mutta siitä on pitkä aika ja silloin näin vielä muutaman kymmenen metriä eteeni. Olisi pitänyt silloin kääntyä takaisin.

Yritin hetki sitten hiihtää omaa latuani takaisin. Se oli mahdotonta, en nähnyt sitä.

Joko tai-- niin, joko löytää alas laaksoon tai jäädä tänne tunturiin tähän jumalanilmaan yöksi. Tiedän, että mikäli edes muutamiksi minuuteiksi pysähdyn, jäätää tuuli minut heti.

Mikä on väistämätöntä antaa kummallisen rauhallisuuden tunteen, jota ei käsitä ennenkuin sen itse kokee. Aikaisemmin vaivasi minua hiipivä pelon tunne, nyt olen melko rauhallinen.

Otan esille kompassin silloin tällöin ja yritän pysyä edes oikeassa suunnassa. Koillinen on tuolla, sinne minun on pyrittävä. Otin suunnan lähtiessäni, mutta nyt näen, että olenkin kulkenut väärin. Siis koilliseen ja tuulen on tultava oikealta, mutta tämä ei ole niinkään helppoa tässä myrskyssä, jossa joskus tuntuu, että tuuli ja lumi tulevat joka suunnasta yht'aikaa. Liikaa vasemmalle on vaarallista, sen tiedän, sillä siellä pitäisi olla korkeita, äkkijyrkkiä seinämiä ja syviä rotkoja. Leikkiä sokkosilla oloa tunturissa lumimyrskyssä ei ole mikään hauska leikki.

Oikeastaan tämä on ensimmäinen kerta kun teen näin päättömästi. Ja mitä varten en ottanut makuupussia mukaan? Maksaisin siitä nyt vaikka mitä.

Jotain pitkänomaista ja tummaa häämöttää tuolla edessä. Metsääkö? Laakso? Silloin olisin pelastettu. Tuo tumma ei voi olla kaukanakaan, ehkä kilometrin verran. Pari minuuttia myöhemmin se on edessäni - tuulen paljaaksi pieksemä kallionkieleke. Se oli lumimyrskyssä vain muuttunut kangastukseksi.

Hiihdän ja hiihdän. Tarkastan kohmettunein sormin kompassia ja huomaan, että olen menossa vasemmal-

Morgedal, hiihtourheilun kehto

Kun tulee puhe Telemark'ista on vaikea päättää mikä on tämän luonnonkauniin Etelä-Norjan maakunnan nähtävyyksistä kaunein, sen idylliset, vanhat karjamajat ja talonpoikaistalot tai hymyilevät laaksot korkeiden tuntureiden ja syvien metsien välissä. Kaunis on hopeakaivoksistaan ja mäenlaskijoistaan tunnettu Kongsberg'in kaupunki, jossa ympäröiviltä tuntureilta virtaavat purot muodostavat kaupungin keskustaan kohisevan kosken. Vuoristokiipeilijöitä luultavasti kiinnostaa eniten Telemark'in korkein huippu, sokeritopan muotoinen, 1883 m korkea Gausta, jonka lumipeitteiseltä huipulta katsottuna avautuu koko Telemark kaikessa ihanuudessaan. Ei ole suinkaan ihme, että turistit ovat ensiksi keksineet juuri Telemark'in ja sen erinomaiset retkeily- ja hiihtomahdollisuudet. Ei ole myöskään ihme, että sieltä lähtivät aikoinaan ne rohkeat hiihtäjät, jotka akrobaattikäännöksineen ja hyppyineen ensimmäisinä valloittivat oman maan ja sitten koko maailman. Telemark'in eteläosassa on huomattava matkailukeskus, Dalen, ihanan Bandak-järven rannalla. Useimmat matkailijat tulevat Telemark'iin juuri tämän todellisen tunturijärven kautta. Sieltä jatkuu matka ehkä autolla tunturiseinämän sik-sak-tietä kohti Seljord'ia. Ennen pitäjän rajaa laskeutuu tie jyrkästi alas laaksoon, missä on pieni kylä, nimeltään Morgedal. Vaikka kylän muodostaa vain muutama, harmaa mökki, on siellä silti suuri turistimaja. Erään mökin nimi on Överbö. Siinä mökissä syntyi v. 1825 Sondre Norheim, poika, josta oli tuleva nykyajan hiihtokulttuurin isä. Niinkuin täällä Suomessakin, elettiin noina aikoina myös Norjassa eräänlaista hiihdon lamakautta. Voidaan sanoa, että suksi, näinä sille vaarallisina vuosina, pelastui joutumasta unohduksiin kun se otettiin urheilun käyttöön! Yleisesti nimitettiin suksia Telemark'issa köyhän miehen hevoseksi! Sondre Norheim, joka kasvoi mieheksi mitä armottomimmassa köyhyydessä piti aina suksia miehuuden vertauskuvana, ja monen monta tarinaa syntyi hänen kotipitäjässään siitä, miten hän asetti rikkaat ja ylpeät hevosmiehet toiselle tilalle. Morgedal'in monet tunturit ja jyrkänteet tarjosivat yhä uusia mahdollisuuksia seudun hiihtäjille heidän keskinäisessä kilvassaan. Kellon mukaan ei silloin vielä kilpailtu, vaan mies miestä vastaan. Kilpailtiin siitä kuka uskalsi laskea mistäkin tunturilta, kuka teki vauhdikkaimmat käännökset ja kuka pisimmät ilmalennot. Olav Storli, myös Morgedal'in poikia, oli tehnyt suksillaan urotekoja, jotka säilyivät kyläläisten keskuudessa, tekoja, jotka vaativat Sondren tekemään ihmeitä, jos mieli olla parempi kuin häntä 20 vuotta vanhempi Olav oli ollut. Olav Storli on henkilö, joka on kiinnostanut tämän kirjoittajaa aivan erikoisesti. Hänen elämäntavoissaan ja käyttäytymisessään olen ollut huomaavinani jotain tavallisesta telemarkilaisesta poikkeavaa. Aina siitä saakka kun 1949-50 olin jokapäiväisessä kosketuksessa vanhoihin hiihtoveteraaneihin Telemark'issa, olen käyttänyt hyväkseni kaiken saatavissa olevan tiedon Olav Storli'sta. Arvoisa lukija jo ehkä huomaa, mistä on kysymys? Oliko Storli suomalainen, hän, jota telemarkilaiset pitävät Sondre Norheim'ia, nykyajan hiihtourheilun isää, etevämpänä suksien käytön jalossa taidossa? En halua kieltää, etteikö hän olisi norjalaisten oma poika, mutta en myöskään sitä, etteivätkö hänen olemuksensa ja elintapansa olisi perintö hänen äidiltään, joka oli syntyisin Bö-nimiseltä paikkakunnalta. Tämä Bö ansaitsee tässä erikoisen maininnan sen vuoksi, että sieltä saattaa tavata Pohjolan hiostavimman helteen. Näin kerrotaan, ja vaikka kesän 1961 heinäkuu oli poikkeuksellisen kylmä Telemark'issa, niin Bö'n rautatieasemalla, joka sijaitsee syvässä laaksossa mitattiin tämän kirjoittajan sinne saapuessa yli 40 astetta lämmintä! Kun parin viikon ajan oli kierrellyt Telemark'ia ja tottunut 5-6 lämpöasteeseen, niin mielellään asettui siihen jonoon, joka etsi viileämpää ilmaa nousemalla Lii-tunturille. Tämä tunturi on eräs Norjan suosituimpia hiihtopaikkoja pääsiäisenä, eikä ihme, sillä sijaitseehan tunturi aivan Bö'n rautatieaseman läheisyydessä ja maantiet haarautuvat kaikkialle Etelä-Norjaan.

Mutta takaisin asiaan! Olav Storli'n isoäidistä kulkee paljon tarinoita. Hän oli kuulemma suuri ja vahva kuin väkevin mies ja perimätiedon mukaan erään Lars Finne-nimisen miehen tytär. Tämä Lars Finne todettiin eräässä oikeudenkäynnissä 1723 kelpaamattomaksi todistajaksi, koska oli entisenä sotavankina joutunut Telemark'iin ja oli ilmeisesti Suomesta kotoisin. Eräässä luettelossa, joka käsittää Armfelt'in karoliinien upseereita, löytyy kaksikin Finne-nimistä miestä, joten katetta löytyy sille ajatukselle, että tämän Olav

TUPAVÄÄRTIN KUNNIAKIRJA on arvokas asiakirja

(KUVA KUNNIAKIRJASTA SEURAAVALLA SIVULLA)

Vain harvat ehkä enää muistanevat, että Suomen Ladun toimesta teetettiin kolmisen vuotta sitten "Tupaväärtin kunniakirja". Ajatus tämäntapaisen kunniakirjan aikaansaamiseksi on kentältä lähtöisin. Muistaakseni vanha eräretkeilijä, monella puolen Lappia kolunnut tervaskanto, talousneuvos ja tunturisusi Urho Rautavuori ensimmäistä kertaa esitti tämäntapaisen ajatuksen, johon hän oli tullut Lappia samoillessaan ja yöpyessään autiotuvissa.

Ovathan autiotuvat ilmaisia majoituspaikkoja ja kaikkien käytössä. Mutta ei riitä yksinomaan se, että talkoovoimin ja taloudellisin uhrauksin ovat tuvat saatu pystyyn, vaan niitä pitäisi pystyä vielä huoltamaankin. Ja kun yleisiä varoja tähän huoltotoimintaan ei saada, heräsi ajatus "vapaaehtoisen" yöpymismaksun perimisestä, joilla sitten tupien kunnosta huolehdittaisiin.

Autiotupien seinille on laitettu pieniä julisteita, joissa kehoitetaan niitä, jotka ovat olleet tyytyväisiä tuvan tarjoamaan suojaan ja joiden mieltä painaa niiden tulevaisuuden kunto, lunastamaan 1 000 mk:n maksusta tupaväärtin arvoon oikeuttavan kunniakirjan.

Maksun voi suorittaa Suomen Ladun postisiirtotilille no 6401 tai kirjan lunastaa Suomen Ladun toimistosta Korkeavuorenkatu 25 A Helsinki. Tupaväärtiksi nimitys tapahtuu Susivihkiäisissä tai lähetetään sen jälkeen postissa asianomaiselle.

Kunniakirjoja on tähän mennessä lunastettu 21 kpl, ja tietenkin ensimmäisenä oli Pelson Uki Rautavuori ja toiseksi ehti ikäsusi Jam-Jam Lampén.

Tähänastiset tupaväärtit: Urho Rautavuori, Bjarne Lampén, Martti Hietala, B.H. Åström, Tapio Ikonen, Antero Tarvainen, Oiva Tuominen, Paavo Rannikko, Aleksanteri Kirjavainen, Olof Eriksson, Hely Järvenpää, Antero Arola, Ville Rantala, Mirjam Rantala, Heljä Kaarina Maunula, Toivo Harjanne, Mikko Mikkilä, Yrjö Pitkänen, Lauri Paananen, Markku Lehtinen ja Eino Aaltonen.

HELSINGIN LATU JÄRJESTI TOUKO-KESÄKUUN VAIHTEESSA LATUYHDISTYSTEN VÄLISET LENTOPALLOSARJAT HELSINGISSÄ HIEKKARANNAN KENTILLÄ, JOSSA TUNTURILATU SIJOITTUI ENSIMMÄISELLE TILALLE.

TUNTURILADUN JOUKKUEESSA PELASIVAT:

LEA HAVASTILA
AKI KOSONEN
IRMELI PESONEN
HANNU HILTUNEN
UNTO TOVI
TOIVO HARJANNE

		1	2	3	4	5	6	Pisteitä	Sija
1	Haaga		2-0	2-0	1-2	2-1		7	II
2	Latuneuvojat	0-2		2-0	0-2	0-2		2	IV
3	HL	0-2	0-2		1-2	0-2		1	V
4	Tunturilatu	2-1	2-0	2-1		2-1		8	I
5	Vuokatinkävijät	1-2	2-0	2-0	1-2			6	III
6	Maunula			Luovutti					

Tämä

TUPAVÄÄRTIN

KUNNIAKIRJA

n:o 0000 / 00

on annettu tunnustukseksi autiotupien ahkerasta käyttämisestä sekä taloudellisen tuen antamisesta tupien viihtyisyyden parantamiseksi ja uusien autiotupien rakentamiseksi.

Erämaaseuduilla sijaitsevilla autiomajoilla on erittäin suuri merkitys paitsi paikallisille asukkaille ja virkatehtävissä liikkuville myös eräretkeilijöille.

Jokainen erämaassa liikkunut osaa antaa arvoa näille majoille ja hoitaa niitä kuin omaa kotiaan.

Helsingissä_____ pnä _____kuuta 195

SUOMEN LATU r.y.

Uljas Erämaa

